

Mark- och miljööverdomstolen
Birger Jarls torg 4
111 28 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Mark- och miljödomstolens vid Vänersborg tingsrätts dom den 2 februari 2016 i mål nr M 1075-15

KLAGANDE

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Svartviksslingan 28, 167 39 Bromma

SAKEN

Ansökan om tillstånd för anläggande av översvämningsskydd vid Torpnorets utlopp i Klarälven, Karlstads kommun

YRKANDEN

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund (Sportfiskarna) yrkar i första hand att Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) meddelar prövningstillstånd, samt avslår den sökandes tillståndsansökan.

Sportfiskarna yrkar i andra hand att MÖD avvisar den sökandes tillståndsansökan, upphäver Mark- och miljödomstolens (MMD:s) dom samt återförvisa ärendet till domstolen för fortsatt handläggning.

Sportfiskarna yrkar i tredje hand att MÖD förelägger den sökande att vidta fiskfrämjande åtgärder med stöd av 11 kap 8 § MB.

Skäl för prövningstillstånd

Sportfiskarna anser att skäl att bevilja prövningstillstånd föreligger då riktigheten i MMD:s dom, främst på grund av bristande underlag kring störning av fiskarters åtkomst till viktiga lek- och uppväxtområden, kan ifrågasättas.

Vidare anser Sportfiskarna att skäl att bevilja prövningstillstånd föreligger då vägledande praxis gällande krav på fiskfrämjande åtgärder i enlighet med 11 kap 8 § MB för denna typ av åtgärder saknas.

Grunder

Bakgrund

Klarälven med omgivningarna är utpekade som ett riksintresse för naturvård med stöd av 3 kap 6 § 2 st. MB. Den sträcka av Klarälven som rinner genom Karlstads kommun hyser vidare höga naturvärden och en mängd rödlistade arter. Dessutom finns stora värden för tätortsnära rekreation, i synnerhet för fisket. Klarälven framgår vidare i Naturvårdsverkets förteckning (NFS 2002:6) som ett av de fiskvatten som ska skyddas enligt förordning (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Grunda vegetationsrika miljöer är livsviktiga för många fiskarters reproduktion. Torpnorets särskilda betydelse som lek- och uppväxtområde beror dels på den grunda vegetationsrika miljön, men även på dess storlek och avskildhet från huvudfåran. Detta bidrar till att Torpnoret värms upp tidigt på våren vilket gör området potentiellt extra viktigt för många av Klarälvens fiskarter. Höga flöden förekommer ofta under våren i samband med vårflod vilket sammanfaller med flera olika fiskars lekperiod. Liknande områden saknas i större omfattning i Klarälven mellan Karlstad och Forshaga. Det är därför av stor vikt att fisk kan vandra in och ut i Torpnoret under alla typer av vattenföring.

I en studie utförd 2015 där gäddors leksträcker inventerades i Klarälven och Klarälvsdeltat framkom följande:

- Torpnoret har en av de högsta uppmätta temperaturerna tidigt under våren jämfört med andra provtagna områden
- Gäddyngel som fångades tidigt under våren hade större medellängd i Torpnoret jämfört med alla övriga provtagna områden.
- Torpnoret var ett av de största identifierade lek- och uppväxtområdena i älven uppströms Väneren.

Vinner tillståndsansökan i nuvarande utformning laga kraft kommer detta innebära att viktiga lek- och uppväxthabitat för fiskarter sannolikt görs oåtkomliga under delar av den viktiga lekperioden, detta i ett område som är särskilt utpekade som riksintresse för naturvård.

Hänsynsreglerna

Sportfiskarna anser att bästa möjliga teknik i detta fall innebär att den sökande måste presentera en lösning för fiskpassage till leksträcket under den tid Torpnoret är avstängd. Då ingen sådan lösning presenterats eller annan fiskfrämjande åtgärd erbjudits, bör enligt Sportfiskarna tillståndsansökan avslås med stöd av försiktighetsprincipen, bästa möjliga teknik samt nu gällande miljö kvalitetsnormer.

Bristande underlag

Det är den sökande, i detta fall Karlstad kommun, som har ansvar att presentera tillräckligt underlag kring miljöpåverkan av sökta åtgärder. I kommunens ansökan fattas helt underlag kring Torpnorets betydelse som uppväxt och reproduktionshabitat för olika fiskarter. Vidare saknas underlag för hur sökta åtgärder sannolikt kommer påverka dessa fiskarters reproduktionsmöjligheter i Klarälvens nedre del. Sportfiskarna anser att denna undermålighet att presentera relevant underlag för bedömning av tillståndsfrågan, särskilt med tanke på områdets

vikt som riksintresse för naturvård, är av sådan allvarlig karaktär att MÖD i andra hand bör avvisa Kommunens ansökan, upphäva MMD:s dom samt återförvisa ärendet till MMD för fortsatt handläggning.

Fiskfrämjande åtgärder

Kravet på fiskefrämjande åtgärder som det kommer till uttryck i 11 kap 8 § MB är en skärpning av försiktighetsprincipen samt kravet på bästa möjliga teknik enligt 2 kap MB. Sportfiskarna anser det därför anmärkningsvärt att MMD inte ställt några krav på kompensationsåtgärder för den begränsningen av fiskarters tillgång till uppväxt- och lekhabitat sökta åtgärder sannolikt kommer innebära. Sportfiskarna anser därför att MÖD i tredje hand bör utdöma att eventuellt tillstånd villkoras med fiskefrämjande åtgärder då de försiktighetsmått den sökande angett är obefintliga. Detta skulle även bättre överensstämma med principen om att förorenaren betalar som den kommer till uttryck i 2 kap 8 § MB.

För Sportfiskarna,

Torkel Blomqvist